

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1959-1960.

29 JUNI 1960.

WETSVOORSTEL

betreffende het beheer en de exploitatie van
en de politie in het Rijksdomein te Hofstade.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN.

Het Rijksdomein te Hofstade komt tegemoet aan een sociale behoefte en vervult uitstekend zijn rol als openlucht- en ontspanningscentrum voor de brede lagen van de bevolking in het kader van de preventieve gezondheids-politiek van de Staat. Dit 160 ha grote Domein met zijn prachtige wateroppervlakten, zijn enig binnenstrand en zijn talrijke installaties, verschaft reeds vreugde aan duizenden bezoekers. Op drukke zonnige dagen ontvangt het tot 30.000 bezoekers.

Het spreekt vanzelf dat dit uitgestrekte domein met zijn specifiek kenmerk van badinstelling voor de grote massa, talrijke problemen stelt van organisatorische en ook van politionele aard. Vooral de kwestie van de bescherming van de openbare zedelijkheid wordt de laatste tijd scherp aan gevoeld. Het politietoezicht in het Rijksdomein is beslist onvoldoende te noemen. Het politieapparaat van de kleine gemeenten Hofstade en Elewijt — het Rijksdomein strekt zich uit op het grondgebied van deze twee gemeenten — is vanzelfsprekend niet aangepast aan die grote toeloop van baders. Het toezicht in het Rijksdomein wordt verder uitgeoefend door het personeel van het Domein dat echter tot nogtoe over geen enkele wettelijke ordening beschikt om op te treden tegen de bezoekers die de openbare orde, rust en zedelijkheid in het gedrang brengen. De laatste tijd is het Rijksdomein dan ook het voorwerp geweest van talrijke klachten op het stuk van openbare orde en zedelijkheid en de bescherming van de jeugd. De noodzakelijkheid van wettelijke beschikkingen tot regeling van de politie, en in de eerste plaats door uitvaardiging van een reglementering terzake, gesanctioneerd met politiestraffen, dringt zich dan ook meer en meer op. De gemeentelijke overheden zijn onmogelijk opgewassen tegen deze taak.

Aangezien het Rijksdomein beheerd en geëxploiteerd wordt door de Staat, zijn deze overheden niet grondig vertrouwd met de vraagstukken van dagelijkse organisatie en toezicht in dit badcentrum. Bovendien blijkt formeel uit de Belgische rechtspraak dat de gemeentelijke overheden geen

Chambre des Représentants

SESSION 1959-1960.

29 JUIN 1960.

PROPOSITION DE LOI

relative à la gestion, l'exploitation et la police
du Domaine de l'Etat à Hofstade.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le Domaine de l'Etat à Hofstade répond à un besoin social et remplit parfaitement son rôle de centre de plein air et de délassement accessible aux larges couches de la population, dans le cadre de la politique sanitaire préventive de l'Etat. Ce domaine de 160 ha. avec ces superbes plans d'eau, sa plage intérieure unique en son genre et ses nombreuses installations, a déjà fait la joie de milliers de visiteurs. Aux jours ensoleillés l'affluence s'y chiffre parfois à 30.000 visiteurs.

Il va de soi que ce vaste domaine, vu son caractère particulier d'établissement de bains réservé à la masse, pose de nombreux problèmes d'organisation et de police, et notamment celui de la protection de la moralité publique, question qui, ces temps derniers, occupe le premier plan. La surveillance de la police y est insuffisante. Le cadre de la police des petites communes de Hofstade et d'Elewijt — le Domaine de l'Etat s'étend sur le territoire de ces deux communes — n'est évidemment pas adapté à ce grand nombre de baigneurs. La surveillance dans le Domaine d'Etat, est assurée également par le personnel du Domaine qui, jusqu'à présent, ne dispose toutefois d'aucune disposition légale lui permettant de sévir contre les visiteurs qui troubleraient l'ordre, la paix et la moralité publics. Ces derniers temps, le Domaine de l'Etat a été l'objet de nombreuses plaintes au sujet de l'ordre et la moralité publics, ainsi que de la protection de l'enfance. La nécessité de dispositions légales en vue de l'organisation de la police, et en premier lieu, la promulgation d'une réglementation en la matière, sanctionnée par des peines de police, s'imposent dès lors de plus en plus. Les autorités communales ne sont nullement en mesure d'assumer cette tâche.

La gestion et l'exploitation du Domaine étant assurées par l'Etat, ces autorités ne sont pas familiarisées avec les problèmes d'organisation journalière et de surveillance qui se posent dans ce centre balnéaire. En outre, il ressort formellement de la jurisprudence belge qu'il n'est pas de la

bevoegdheid hebben aanvullende reglementen uit te vaardigen op het stuk van de openbare zedelijkheid, aangezien dit terrein voorbehouden is aan de wetgever. Indien de Koning door de wetgever kon gemachtigd worden de voor het Rijksdomein noodzakelijk geachte reglementering ter vrijwaring van de openbare orde en zedelijkheid, uit te vaardigen, zou dit voor de betrokken gemeenten en voor het Beheer van het Rijksdomein te Hofstade de gewenste uitkomst en steun betekenen voor de uitvoering van hun politietaken. Men kan geredelijk aannemen dat deze aangelegenheid voor elk der betrokken gemeenten, niet van uitsluitend gemeentelijk belang kan genoemd worden, gelet op het feit dat het grondgebied van het ontspanningscentrum te Hofstade zich over meer dan één gemeente uitstrekt, dat het beheer integraal en de uitvoering van de politie hoofdzakelijk aan een Staatsbestuur toevertrouwd is en dat de bijzondere aard van het Rijksdomein ook speciale politieke problemen schept. Het zou jammer te noemen zijn indien de prachtige verwezenlijking die de inrichting van het Staatsdomein te Hofstade is, zou gediscrediteerd worden door gebrek aan een grondslag tot het treffen van maatregelen ter vrijwaring van de openbare orde en zedelijkheid in dit ontspanningscentrum.

Wat het beheer en de exploitatie van het Rijksdomein te Hofstade betreft, kan het volgende toegelicht worden. In 1937 besliste de Ministerraad het Domein dat de Staat te Hofstade bezat, in te richten als een ontspanningscentrum voor de brede lagen van de bevolking. Het Departement van Volksgezondheid werd belast met deze opdracht. De eerste installaties, waaronder het 700 m lange binnenstrand, werden plechtig ingewijd op 19 juli 1939. De oorlog maakte dan een einde aan de exploitatie. In 1947 werd het Rijksdomein voor het publiek terug opengesteld en het beheer en de exploitatie er van werden toevertrouwd voor een termijn van drie jaar aan een voorlopig Comité van Beheer dat de rechtspersoonlijkheid bezat (besluitwet van 31 januari 1947). Artikel 6 van deze besluitwet bepaalde :

« De opdracht van het Beheerscomité is uiteraard voorlopig. Zij neemt een einde bij de oprichting van het organisme dat definitief met de opdracht zal belast worden, die het Comité voorlopig waarneemt. Het Comité zal aan bedoeld organisme zijn beheer overdragen, met inbegrip van de baten en lasten, welke er eventueel uit voortvloeien.

» Bij gebrek aan dergelijke oprichting, mag de duur van het Comité een termijn van drie jaar, van de datum af der bekendmaking in het Staatsblad van deze besluitwet, niet overschrijden. In dit geval zal de overdracht, waarvan sprake in bovenstaand alinea, aan de Staat geschieden ».

Aangezien de oprichting van het organisme waarvan sprake, uitbleef, werd op 22 februari 1950, het beheer en de exploitatie van het Rijksdomein terug overgedragen aan de Staat, Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin. Een verdere regeling omtrent het administratief statuut van het Rijksdomein werd niet meer getroffen. Ondertussen bleef het beheer en de exploitatie van het Rijksdomein toevertrouwd aan vermeld Departement. Het is nu gebleken dat deze beheersvorm de beste resultaten opleverde en het is dan ook aangewezen dat het Departement van Volksgezondheid en van het Gezin verder dit openluchtcentrum rechtstreeks blijft beheren en exploiteren, wat trouwens in zijn normale bevoegdheid valt. Zoals tot nogtoe het geval was, zouden sommige inrichtingen van het Domein, meestal met commercieel kenmerk, zoals café-restaurants, winkels, de roeigelegenheid, enz., best toevertrouwd worden aan het privé-initiatief door verlening van contractuele of eenzijdige vergunningen.

Het is tenslotte gebleken dat de financiële leefbaarheid van het ontspanningscentrum te Hofstade, dat dan toch

compétence des autorités communales de compléter la réglementation en matière de moralité publique, ce domaine étant réservé au législateur. Si le législateur confiait au Roi le soin de promulguer, pour le Domaine de l'Etat, la réglementation jugée nécessaire en vue de sauvegarder l'ordre et la moralité publics, les communes intéressées et la direction du Domaine de l'Etat à Hofstade seraient en mesure d'assurer leur mission de police. On peut parfaitement admettre que cette question ne présente pas pour chacune des communes intéressées un intérêt purement communal, le centre de délassement de Hofstade s'étendant sur le territoire de plus d'une commune; que la gestion et, en ordre principal, la police incombent intégralement à une Administration de l'Etat; que la nature spéciale du Domaine de l'Etat crée également des problèmes spéciaux de police. Il serait fâcheux qu'une réalisation magnifique comme le Domaine de l'Etat à Hofstade soit discréditée par l'absence d'une base permettant de prendre des mesures en vue de sauvegarder l'ordre et la moralité publics dans ce centre de délassement.

En ce qui concerne la gestion et l'exploitation du Domaine de l'Etat à Hofstade, il y a lieu de rappeler ce qui suit. En 1937, le Conseil des Ministres décida d'aménager le domaine que l'Etat possédait à Hofstade en un centre de délassement pour de larges couches de la population. Le département de la Santé Publique fut chargé de cette mission. L'inauguration solennelle des premières installations, dont la plage intérieure d'une longueur de 700 m, eut lieu le 19 juillet 1939. La guerre mit un terme à l'exploitation. En 1947, le Domaine de l'Etat fut de nouveau ouvert au public et l'exploitation en fut confiée, pour une période de trois ans, à un Comité de Gestion provisoire jouissant de la personnalité civile. (arrêté-loi du 31 janvier 1947). L'article 6 de cet arrêté-loi stipulait :

« La mission du Comité de Gestion est essentiellement provisoire. Elle prendra fin lors de la création de l'organisme qui sera définitivement chargé de la mission que le Comité assure provisoirement. Il lui fera remise de sa gestion, y compris les bénéfices et les charges qui en résulteront éventuellement.

» A défaut de pareille création, la durée du Comité ne pourra, d'aucune façon, dépasser un terme de trois ans, à dater de la publication au *Moniteur* du présent arrêté-loi. Dans ce cas, la remise dont il est parlé à l'alinéa précédent, devra se faire à l'Etat. »

La création de l'organisme en question n'ayant pas eu lieu, la gestion et l'exploitation du Domaine de l'Etat furent remises à l'Etat, notamment au Ministère de la Santé Publique et de la Famille, le 22 février 1950. Aucun autre arrangement concernant le statut administratif du Domaine de l'Etat n'est plus intervenu. Entretemps, la gestion et l'exploitation de ce domaine furent confiées au Département précité. Il est apparu que cette forme de gestion a donné les meilleurs résultats; il importe dès lors que le Département de la Santé Publique et de la Famille continue à gérer et à exploiter ce centre de plein air, ce qui rentre d'ailleurs dans ses attributions normales. Comme ce fut le cas jusqu'à présent, certaines installations du Domaine, généralement à caractère commercial, telles que les cafés-restaurants, les magasins, le service de canotage, etc., seraient mieux confiées à l'initiative privée sous forme d'autorisations contractuelles ou unilatérales.

Il est apparu en outre que la viabilité financière du centre de délassement à Hofstade, lequel, en tout cas,

een instelling van openbaar nut is die uiteraard niet winstgevend kan zijn, problematiek geworden is, vooral na het afschaffen van de toegangstakken in 1955. Het wetsvoorstel streeft er naar dit te verhelpen. Het zou inderdaad onaanvaardbaar zijn dat de installaties en gebouwen in het Domein, waarvan de meeste in 1937-1938 opgericht werden en die tekens van sleet beginnen te vertonen, bij gebrek aan financiële middelen, zouden vervallen.

De auteurs van dit voorstel zijn van mening dat de voorgestelde oplossing met betrekking tot het beheer, de exploitatie en de politie in het Rijksdomein te Hofstade, het Departement van Volksgezondheid en van het Gezin in staat zal stellen dit groots ontspanningscentrum, dat het buitenland ons mag benijden en dat zijn nut bewezen heeft, volgens de regels van een gezond beheer en een goede organisatie, te besturen.

est un organisme d'utilité publique et non lucratif, est devenue problématique, surtout depuis la suppression des taxes d'entrée, en 1955. La proposition de loi tend à remédier à cette situation. Il serait en effet inadmissible que les installations et les bâtiments du Domaine, dont la plus grande partie ont été construits en 1937-1938 et qui commencent à présenter des signes d'usure, tombent en ruine à défaut de moyens financiers.

Les auteurs de la présente proposition de loi estiment que la solution préconisée en ce qui concerne la gestion, l'exploitation et la police du Domaine de l'Etat à Hofstade permettra au Département de la Santé Publique et de la Famille de gérer, conformément aux règles d'une saine gestion et d'une bonne organisation, ce grandiose centre de délassement, que l'étranger peut nous envier et dont l'utilité est démontrée.

C. VERBAANDERD.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Het Rijksdomein te Hofstade met al zijn aanhorigheden en goederen wordt rechtstreeks beheerd en geëxploiteerd door het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin.

De Minister van Volksgezondheid en van het Gezin mag evenwel sommige door hem te bepalen installaties of exploitaties die deel uitmaken van het Rijksdomein te Hofstade en zijn aanhorigheden, aan privaatrechtelijke personen, hetzij in concessie geven, hetzij eenzijdig vergunnen.

Art. 2.

Het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin heeft als opdracht het Rijksdomein te Hofstade en zijn aanhorigheden als openlucht- en ontspanningscentrum ter beschikking van het publiek te houden.

Al de inkomsten die uit het beheer en de exploitatie voortvloeien worden gestort in een bijzonder fonds; « Exploitatiefonds van het Rijksdomein te Hofstade » genaamd. Dit fonds is bestemd om de exploitatiekosten, alsmede de gewone onderhouds- en kleine herstellingskosten van het Rijksdomein en zijn aanhorigheden, te dragen. Het fonds wordt verder gespijsd door een jaarlijkse voorafneming op de algemene inkomsten van de Schatkist, ingeschreven onder een elk jaar vast te stellen krediet op de begroting van de gewone uitgaven van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin.

De kosten van aanleg, oprichting en uitrusting van nieuwe installaties van het Rijksdomein en de kosten van verandering, uitbreiding of grove herstellingen aan de bestaande installaties, worden gedragen door het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, binnen de perken van de begrotingskredieten uitgetrokken op de buitengewone begroting van dit Departement.

Art. 3.

De Koning bepaalt, bij huishoudelijk reglement, de organisatie van het Bestuur van het Rijksdomein te Hofstade door het Departement van Volksgezondheid en van het

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Le Domaine de l'Etat à Hofstade avec l'ensemble de ses dépendances et de ses biens, est géré et exploité directement par le Ministère de la Santé Publique et de la Famille.

Le Ministre de la Santé Publique et de la Famille peut toutefois soit donner en concession, soit concéder unilatéralement à des personnes de droit privé, certaines installations ou exploitations qu'il désignera et qui font partie du Domaine de l'Etat à Hofstade.

Art. 2.

Le Ministre de la Santé Publique et de la Famille a pour mission de mettre le Domaine de l'Etat à Hofstade et ses dépendances à la disposition du public.

Toutes les recettes résultant de la gestion et de l'exploitation sont versées à un fonds spécial, dénommé « Fonds d'exploitation du Domaine de l'Etat à Hofstade ». Ce fonds est destiné à couvrir les frais d'exploitation, ainsi que les frais ordinaires d'entretien et les menus frais de réparation du Domaine de l'Etat et de ses dépendances. Le fonds est en outre alimenté par un prélèvement annuel sur les recettes générales du Trésor, inscrit chaque année au budget des dépenses ordinaires du Ministère de la Santé Publique et de la Famille.

Les frais d'établissement, de construction et d'équipement de nouvelles installations du Domaine de l'Etat et les frais de transformation, d'extension ou de grandes réparations aux installations existantes, sont supportés par le Ministère de la Santé Publique et de la Famille, dans les limites des crédits budgétaires inscrits au budget extraordinaire de ce Département.

Art. 3.

Le Roi détermine, par règlement d'ordre intérieur, l'organisation de la gestion du Domaine de l'Etat à Hofstade par le Département de la Santé Publique et de la Famille,

Gezin en inzonderheid de bevoegdheid van de ambtenaren en het personeel belast met het beheer en de exploitatie.

Art. 4.

De Koning wordt er toe gemachtigd de politie van het Rijksdomein te Hofstade en zijn aanhorigheden te regelen ten einde op dat gebied de openbare orde, rust, hygiëne, veiligheid en zedelijkheid te verzekeren.

Art. 5.

De overtredingen van de besluiten die ter uitvoering van artikel 4 van deze wet zullen worden genomen, worden gestraft met geldboete van 1 frank tot 25 frank en met gevangenisstraf van één tot zeven dagen, of met één van die straffen alleen.

Art. 6.

Onverminderd de bevoegdheid aan de officieren van gerechtelijke politie toegekend, worden de agenten van de gemeentelijke politie en de door de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin behoorlijk gemachtigde ambtenaren, beambten en wachters, belast met het opsporen en het vaststellen door middel van processen-verbaal, van de overtredingen van de besluiten welke ter uitvoering van artikel 4 van deze wet zullen worden genomen. Deze processen-verbaal hebben bewijskracht tot het tegendeel bewezen is.

9 juni 1960.

et notamment les attributions des fonctionnaires et du personnel chargés de la gestion et de l'exploitation.

Art. 4.

Le Roi est autorisé à régler la police du Domaine de l'Etat à Hofstade et de ses dépendances afin d'y sauvegarder l'ordre, la paix, l'hygiène, la sécurité et la moralité publics.

Art. 5.

Les infractions aux arrêtés pris en exécution de l'article 4 de la présente loi sont punies d'une amende de 1 à 25 francs et d'un emprisonnement de un à sept jours, ou d'une de ces peines seulement.

Art. 6.

Sans préjudice de la compétence attribuée aux officiers de police judiciaire, les agents de la police communale et les fonctionnaires, agents et surveillants dûment autorisés par le Ministre de la Santé Publique et de la Famille, sont chargés de la poursuite et de la constatation par procès-verbal des infractions aux arrêtés pris en exécution de l'article 4 de cette loi. Ces procès-verbaux font foi jusqu'à preuve du contraire.

9 juin 1960.

C. VERBAANDERD,
G. ENEMAN,
C. CORNET,
O. VERBOVEN,
E. MORIAU,
A. SAINT-REMY.